

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА



Факультет романо-германської філології
Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

Техніка перекладу (друга іноземна мова)

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	B11 Філологія
Спеціалізація:	B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма:	Переклад з англійської мови та другої іноземної українською
Семестр, рік навчання:	1, 2, 3 1, 2
Статус дисципліни	Обов'язкова
Обсяг:	10 кредитів ЄКТС, 300 годин, з яких: очна форма навчання – лекції – 4 години, практичні заняття 96 годин, самостійна робота 200 годин; заочна форма навчання – лекції – 4 години, практичні заняття 36 годин, самостійна робота 160 годин
Мова викладання:	німецька, українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	Іваницька Ю.В., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Богуславський С.С., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри німецької філології; Азарова І.І., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Кулина І.Г., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація:	kafedranemfil@gmail.com
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, кафедра німецької філології (ауд. 125)
Консультації:	За затвердженим графіком (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/dystsypliny)
Передреквізити:	«Друга іноземна мова (німецька)», «Теорія перекладу», «Стилістичні аспекти перекладу»
Мета навчальної дисципліни:	формування у здобувачів вищої освіти базових і спеціалізованих перекладацьких компетентностей, що забезпечують здатність ефективно виконувати переклад текстів різних жанрів, дотримуючись принципів точності, смислової повноти, стилістичної відповідності та нормативності мови перекладу
Завдання навчальної дисципліни:	– формування навичок ідентифікації перекладацьких проблем та вибору оптимальних шляхів їх подолання; – розвиток умінь застосовувати основні техніки перекладу відповідно до типу тексту та комунікативного завдання; – удосконалення навичок редагування та самоконтролю перекладу;

	– формування професійної рефлексії та аналітичного підходу до перекладацького процесу.
--	--

Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: – основні поняття, принципи і стратегії письмового та усного перекладу з німецької мови; – особливості перекладу текстів різних жанрів і стилів; – основні перекладацькі прийоми та трансформації (лексичні, граматичні, синтаксичні, стилістичні) для подолання міжмовної інтерференції та інших перекладацьких труднощів; – техніки та технології перекладу (переклад із зорової опори, послідовний переклад, системи нотування, адаптація під цільову аудиторію) вміти: – обирати оптимальну стратегію письмового та усного перекладу з урахуванням жанрових, стилістичних і прагматичних особливостей вихідного тексту; – забезпечувати змістову точність, логічну зв'язність і стилістичну адекватність перекладу; – застосовувати лексичні, морфологічні та синтаксичні трансформації для досягнення комунікативної еквівалентності; – використовувати довідкові, термінологічні та сучасні цифрові й електронні ресурси у перекладацькій діяльності.
Зміст навчальної дисципліни:	Змістовний модуль 1. Структурно-семантичні трансформації у німецько-українському перекладі Тема 1. Техніка перекладу як навчальна дисципліна. Мета, завдання, міжмовна інтерференція, роль другої іноземної мови. Тема 2. Перекладацькі трансформації: класифікація, функції, приклади. Лексичні, граматичні, стилістичні прийоми у німецько-українському перекладі. Тема 3. Технології та практики сучасного перекладу. Усний і письмовий переклад у цифрову добу: стратегія, точність, адаптація. Тема 4. Передача артикля та категорії означеності/неозначеності. Тема 5. Переклад прийменникових конструкцій у німецькій мові. Тема 6. Відтворення часових форм дієслова (Präteritum, Perfekt, Futur I). Тема 7. Переклад особових, відносних і неозначених займенників. Тема 8. Трансформації синтаксичних структур (інверсія, парцеляція, емпіза). Тема 9. Лексичні трансформації: конкретизація, генералізація, антонімічний переклад. Тема 10. Граматичні трансформації: заміна частин мови, перебудова речення. Тема 11. Переклад ідіом, фразеологізмів, сталих

	словосполучень. 2-й семестр Змістовний модуль 1. Техніка письмового перекладу текстів різних жанрів Тема 1. Переклад коротких інформаційних повідомлень (новини, замітки). Тема 2. Переклад офіційних текстів: повідомлення, заяви, оголошення. Тема 3. Переклад культурологічних текстів (туризм, традиції, гастрономія). Тема 4. Переклад публіцистичних фрагментів (інтерв'ю, статті, репортажі). Тема 5. Передача стилю та реєстру (нейтральний, офіційний, розмовний). Тема 6. Робота з неологізмами та культурними реаліями. Тема 7. Переклад фрагментів художніх текстів (описи, діалоги). Тема 8. Переклад з елементами адаптації для цільової аудиторії (reader-oriented translation). 3-й семестр Змістовний модуль 1. Техніка усного перекладу та ситуативна комунікація Тема 1. Переклад із зорової опори (sight translation): короткі тексти. Тема 2. Усний переклад діалогів побутового характеру. Тема 3. Переклад коротких промов та презентацій (інформативний тип). Тема 4. Послідовний переклад коротких повідомлень і звернень. Тема 5. Тренування пам'яті: нотування, скорочення, ключові слова. Тема 6. Переклад з опорою на візуальний контент (відео, інфографіка). Тема 7. Усний переклад у туристичних і культурних ситуаціях. Тема 8. Перекладацький практикум: рольова симуляція «перекладач – клієнт – носій мови»
Методи навчання:	Словесні: лекція, пояснення, бесіда. Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів самостійної роботи. Практичні: постановка й обговорення проблемних питань, робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет та цифровими інструментами, дискусія, виконання самостійних та аудиторних тренувальних завдань.
Рекомендована література:	Основна 1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений: навч. посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2013. 200 с.

	2. Литвин І.М. Перекладознавство: наук. посіб. Черкаси: Видавництво Ю.А. Чабаненко, 2013. 288 с. 3. Максименко О.В. Прецедентні феномени в перекладі. Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 168 с 4. Чередниченко О.І. Переклад – Культура – Ідентичність. Київ: Видавець Заславський О.Ю., 2017. 224 с. Додаткова 1. Зорницький А. В. Основи художнього перекладу: навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 97 с. 2. Губарець В. Редактор і переклад: Основи видавничої роботи з відтвореними текстами : навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 176 с. 3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова книга, 2017. 448 с. 4. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів: для студ. перекладацьких ф-тів вищ. навч. закл.: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2008. 200 с. 5. Ставицька Л. О. Словник жаргонної лексики української мови. Передмова. URL: http://ukr-zhargon.wikidot.com/peredmova 6. Krüger R. Die Transformer-Architektur für Systeme zur neuronalen maschinellen Übersetzung – eine popularisierende Darstellung. trans-kom. 2021. Bd. 14, Nr. 2. S. 278–324. URL: https://www.trans-kom.eu/bd14nr02/trans-kom_14_02_05_Krueger_NMUe.20211202.pdf 7. Nicoli R. Post-Editing im Sprachenpaar Deutsch-Italienisch. Eine empirische Untersuchung. trans-kom. 2024. Bd. 17, Nr. 2. S. 470–489. URL: https://www.trans-kom.eu/bd17nr02/trans-kom_17_02_10_Nicoli_Post-Editing.20241128.pdf 8. Pöllabauer S., Kadrić M. (Hrsg.) Entwicklungslinien des Dolmetschens im soziokulturellen Kontext: Translationskultur(en) im DACH-Raum. Tübingen: Narr, 2021. 336 S. (Translationswissenschaft; Bd. 17). 9. Porsiel J. (Hrsg.) Maschinelle Übersetzung für Übersetzungsprofis. Berlin: BDÜ Fachverlag, 2020. 384 S. Електронні інформаційні ресурси 1. http://terminology.tnpu.edu.ua 2. https://context.reverso.net 3. https://gdt.oqlf.gouv.qc.ca 4. https://iate.europa.eu 5. https://meta.erudit.org 6. https://translate.google.com 7. https://www.deepl.com/translator 8. https://www.jostrans.org 9. https://www.lexicool.com 10. https://www.matecat.com 11. https://www.proz.com 12. https://www.sketchengine.eu 13. https://www.trados.com
Форми контролю:	Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час

	практичних занять, оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку (1-й та 2-й семестри) та іспиту (3-й семестр); періодичний контроль здійснюється у вигляді комплексного контрольного завдання за результатами змістового модуля 1.
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf).
<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polo-z-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання комп'ютерів/телефонів на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умови наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту або у групу в Telegram. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.